

Digitale vrienden

Second Life vinden we belangrijk, ons First Life is hooguit materiaal voor ons online leven

Ik heb geen profiel op MySpace. Of op Facebook, Hyves, Twitter, en al die andere sites waarvan ik de naam alweer ben vergeten. Bovendien weiger ik te chatten, met wie dan ook, op welke site dan ook. Nooit behoefte aan gehad, ik zit al genoeg voor de computer, en alles waarvoor je moet typen vind ik te veel op werk lijken. Maar gek genoeg begint het de laatste tijd toch te wringen. Ik ken steeds meer mensen, en zeker niet alleen van de digitale generatie (geboren na 1980, zo konden we vorige week in dit supplement lezen), die hun vriendschappen hoofdzakelijk online lijken te onderhouden.

Wanneer heeft deze ontwikkeling zich verspreid naar 25-plussers? Waarom in godsnaam?

Nieuwsgierig ben ik natuurlijk wel, dus ik bekijk de profielen van mijn vrienden en hun kennissen. Voor je het weet ben je dan weer een halve dag verder en is er niets, maar dan ook niets interessants naar boven gekomen. Je vindt hooguit een kennis van een kennis die schrijft: „Als ik niet aan het werk ben zit ik het liefst thuis op bed met mijn laptop met m'n vrienden te chatten”, en vraagt je vervolgens af waar het

mis is gegaan met het sociale leven van je vrienden.

Toch begin ik langzaam het gevoel te krijgen dat ik zonder online profiel op een of andere ouwehoersite in een parallelle wereld verkeer die er niet zo toe doet. Second Life vinden we belangrijk, wat er in ons First Life gebeurt is hooguit materiaal voor ons online leven.

De Britse popmuzikant en blogger Dickon Edwards schreef er onlangs een herkenbaar stukje over, getiteld 'Dispatches From Slightly Outside The Modern World'. „Ik ben zo naïef geweest om me aan te melden bij Facebook, de nieuwste online netwerkspeeltuin. Ik begrijp het niet helemaal. (...) Maar het is duidelijk het nieuwste wat je moet doen als je bereikbaar wilt zijn voor mensen die de echte wereld beter begrijpen dan ik. Dus, net zoals ik een mobiele telefoon heb om me op het territorium te kunnen begeven van degenen die leven en sterven met hun mobieltjes, moet ik me ook bij Facebook aanmelden.”

Edwards staat bekend als een extravagante Engelse dandy, die houdt van flaneren, goede muziek en goed gezelschap. Maar hij is niet bepaald een digibeet. Edwards pu-

bliceert al sinds 1997 onafgebroken een weblog – waarschijnlijk het langst lopende ter wereld. Hij heeft er in die tien jaar bijna dagelijks op geschreven. Misschien juist wel daarom is hij zich ervan bewust dat het leven uit meer bestaat dan online communicatie: „Te veel gebieden op het Web hebben het veel te gemakkelijk gemaakt om zinloze berichten te genereren, en veel te moeilijk om ze te deleten.”

VLOET

Nu beperkt deze solipsistische isolatie van ons 'eerste leven', het fysieke hier en nu, zich natuurlijk niet tot het internet. Een aantal dagen geleden was ik bij een popconcert in een klein, intiem zaaltje, en zag tot mijn verbazing dat een groot deel van het publiek het hele concert lang bezig was met het bekijken en versturen van sms'jes. Wat zou-

den ze hebben meegekregen van de band? In hoeverre waren ze eigenlijk aanwezig? Hun gedrag zorgde ook voor een merkwaardig gebrek aan saamhorigheid in de zaal, dat groepsgevoel dat concerten tot zo'n bijzondere gebeurtenis kan maken.

Moet ik het nog hebben over iPods? Onlangs een bericht in de krant: fietsers met een MP3-speler op hebben meer kans op een ongeluk. Ja, duh – ze zijn tenslotte mentaal helemaal niet aanwezig in het verkeer. Laat staan dat ze aankomende auto's kunnen horen. Misschien proberen fietsers met hun iPod eenzelfde soort luxe isolatie te creëren zoals je die ook vindt in een auto: een capsule die je afschermt van de rest van de wereld. Niet zo verstandig voor een open vervoersmiddel als de fiets, die juist veel interactie met andere weggebruikers vergt.

Al deze technologische ontwikkelingen hebben gaandeweg niets minder dan een existentiële omwenteling teweeggebracht, een compleet andere manier van 'in de wereld zijn' – namelijk, niet in de wereld zijn. En als er al iets interessants gebeurt in je 'eerste leven', dan doet die ervaring er minder toe

dan het vastleggen ervan. Laatst ook al in verwondering toegekeken hoe in een Londense club het publiek zichzelf al poserend onafgebroken fotografeerde met mobieltjes. Goed, ik begin nu waarschijnlijk te klinken als een oude lul. Maar elkaar fotograferen onder het dansen? Tien jaar geleden nog maar had je het niet gezien. Mensen hadden wel iets anders aan hun hoofd en trouwens, wie wilde er nou gefotografeerd met verwilderd haar, uitgelopen make-up en pupillen als schoteltjes?

De ironie wil dat het aantal jonge mensen zonder betekenisvolle sociale contacten alleen maar toeneemt. Volgens een vorige week gepubliceerd Brits onderzoek zegt één op de vijf Britse zestienjarigen geen beste vriend te hebben die ze durven te vertrouwen (tegenover één op de acht in 1986). De onderzoekers drukken hun bezorgdheid uit, aangezien een dergelijk gebrek aan intieme vriendschapsbanden leidt tot allerlei narigheid als depressies en gedragsproblemen. Maar ja, misschien zien die zestienjarigen dat wel heel anders. Wie heeft er tenslotte een beste vriend nodig als je al 400 beste vrienden op Facebook hebt?